

ת"ד 10838/08/16 - מדינת ישראל נגד ילנה מנוב

בית משפט השלום לתעבורה בחיפה

ת"ד 10838-08-16 מדינת ישראל נ' מנוב

בפני	כבוד השופטת כרמית פאר גינת
מאשימה	מדינת ישראל
נגד	
נאשמים	ילנה מנוב

החלטה

1. בפני בקשה, לפי סעיף 80 לחוק העונשין, תשל"ז-1977, לפסוק לזכותה של הנאשמת (המבקשת) הוצאות, זאת לאחר שהוריתי, בהכרעת הדין, על זיכוי מהעבירות המיוחסות לה בכתב האישום.
2. לטעמה של הנאשמת, "משטרת ישראל לא ביצעה עבודתה כהלכה וביסודיות בטרם החליטה על הגשת כתב האישום נגד המבקשת" (סעיף 2 לבקשתה). הנאשמת ערה לכך כי פסיקת הוצאות אינה צריכה להיעשות בכל מקרה שבו מחליט בית המשפט על זיכוי של נאשם מהעבירות המיוחסות לו, אך לשיטתה מדובר במקרה חריג המצדיק פסיקת הוצאות כאמור (סעיף 1 לבקשתה).
3. הנאשמת מציינת בבקשתה כי שכר הטרחה אותו היא חייבת לשלם לבא-כוחה עומד על שיעור של 10,000 ₪ בתוספת מע"מ, כאשר עד עתה שילמה לבא-כוחה 4,095 ₪ (סעיף 15 לבקשתה).
4. המאשימה מתנגדת לבקשה.
5. כאן המקום להעיר: המאשימה הגישה שתי תגובות מטעמה. האחת, תגובה אשר אין בה משום תגובה לבקשה. קרי, תגובה לפיה פסיקת הוצאות אפשרית רק מקום שבו הנאשם היה נתון במעצר או במאסר (סעיף 4 לתגובתה הראשונה של המאשימה). לתפיסתה של המאשימה, בתגובה זו, הדיון בפסיקת הוצאות רלוונטי רק מקום שבו המאשימה חזרה בה מכתב האישום או שעה שהנאשם נעצר או נאסר, וכי על כן לא מדובר בעניין הרלוונטי למקרה שבפנינו (סעיף 5 לתגובה הראשונה).
6. יש להניח כי המאשימה הבינה כי אין בתגובתה הראשונה משום תשובה כלשהי לבקשה. שכן אפילו המאשימה מצטטת בסעיף 3 לתגובתה הראשונה את הוראות הסעיף, על פיהן מקום שבו קיימות "נסיבות אחרות המצדיקות זאת" רשאי בית המשפט להורות כי אוצר המדינה ישלם לנאשם "הוצאות הגנתו". החיוב בהוצאות ההגנה נשען על יסודות נפרדים מהפיצוי בגין מעצר או מאסר, ועל כן גם מקום שבו לא היה מאסר או מעצר רשאי בית המשפט להורות כי

נאשם ייקבל מאוצר המדינה הוצאות הגנתו.

7. על כן, ביום 2.4.19 הגישה המאשימה, על דעת עצמה, תגובה נוספת.

8. דרך זו של הגשת תגובה שניה פסולה היא משני טעמים עיקריים. האחת, היות ומשהוגשה תגובה הדרך הנכונה ללכת בה היא לפנות לבית המשפט בבקשה להגשת תגובה משלימה. צד להליך אינו יכול לעשות דין לעצמו, ומקום שבו הוא רוצה לערוך מקצה שיפורים לתגובה שכבר הוגשה לתיק בית המשפט עליו להגיש בקשה מתאימה.

9. אך מעבר לכך, לכל הפחות היה על המאשימה לציין בתגובתה השניה כי זוהי תגובה משלימה, וכי הוגשה על ידה כבר תגובה קודמת. לא ניתן להגיש לבית המשפט מסמך הנחזה להיות תגובה, תוך התעלמות מכך שתגובה כבר הוגשה. זאת, אפילו מבלי שיש הסבר מדוע הוגשו במקרה זה שתי תגובות.

10. בתגובה השניה "נזכרה" המאשימה לציין כי היה יסוד סביר להגשתו של כתב האישום, שכן במועד שבו זה הוגש היו ראיות לפיהן הנאשמת היא זו אשר ביצעה פניית פרסה (שלא כדין), וחסמה את נתיב הנסיעה, דבר שהביא להתרחשותה של התאונה (סעיף 6 לתגובה השניה של המאשימה).

11. עוד מציינת המאשימה כי סמכותו של בית המשפט לפסוק הוצאות מכוח הוראות הדין היא לעולם סמכות שברשות, סמכות של שיקול דעת (סעיף 8 לתגובה השניה). לשיטתה של המאשימה, לא מדובר במקרה שבו נגרם לנאשמת עינוי דין חמור (סעיף 13 לתגובה השניה), וכי לא זה המקרה בו מתקיימות נסיבות אחרות, המצדיקות פסיקת הוצאות.

12. אומר מיד הגם שבתגובתה השניה המאשימה ביצעה מקצה שיפורים, עדיין אין בה משום מענה לנקודות שהועלו על ידי הנאשמת בבקשתה. כך, למשל, אין בה התייחסות לטענות הנאשמת בכל הנוגע לקיומה של עדות של עד ראייה (נייטרלי), כפי שאין בה התייחסות לעדותה של נהגת רכב נוסף שהיה מעורב בתאונה.

13. אומנם, אבחן להלן את בקשתה של הנאשמת לגופה. אך כבר כאן אציין כי היות ומצאתי לנכון לפסוק הוצאות לזכות הנאשמת, העובדה כי המאשימה בתגובתה אינה מתייחסת עניינית לטענותיה של הנאשמת, ואינה מסבירה מדוע המקרה הנוכחי אינו אחד מאותם מקרים חריגים שבהם ראוי לפסוק הוצאות לאור (למשל) עדותה של נהגת הרכב הנוסף, רק מחזקת את מסקנתי כי ראוי במקרה זה לפסוק הוצאות לזכות הנאשמת.

14. המאשימה מציינת עוד בתגובתה (סעיף 7 לתגובתה הראשונה וסעיפים 16 ו-17 לתגובתה השניה) כי מן הראוי היה לתמוך את בקשתה של הנאשמת בתצהיר. אכן, בקשה לפסיקת הוצאות נשענת על כמה נדבכים. עיקר הבקשה נשען על הראיות שהוצגו במשפט עצמו וההליכים שהתנהלו בפני בית המשפט עד לזיכוי. עם זאת, אכן את הטענה לתשלום הוצאות ולהיקפן ראוי לתמוך בתצהיר.

15. עם זאת, בא-כוחה של הנאשמת, הוא גם "קצין בית משפט" (Officer of the Court). משצוין על ידו היקף שכר הטרחה בגוף הבקשה, ושעה שאמירותיו אלה נתמכות בכרטסת הנהלת החשבונות של משרדו כמו גם בחשבונות שהוציא לזכותה הנאשמת, אני סבורה כי ניתן לקבוע כי הנתונים המוצגים על ידו הם נתונים המשקפים את התשלומים שביצעה הנאשמת כשכר טרחתו.
16. לגופו של עניין: השאלה שעמדה במחלוקת במרכזו של הדיון שבפני הינה אם הנאשמת היא זו אשר גרמה, ברשלנותה (בכך שביצעה פניית פרסה שלא כדין) לתאונה נשוא כתב האישום? שאלה זו היא אכן שאלה אשר הצריכה בירור עובדתי. אינני סבורה כי מדובר בהאשמה שלא היה לה כל בסיס, ולו בסיומו של הבירור העובדתי הייתי קובעת העדרה של אשמה רק בשל כך שקיבלתי את גרסתה של הנאשמת, לא הייתי מוצאת לנכון לפסוק הוצאות לזכותה.
17. עם זאת, במקרה שבפני היתה מעורבת בתאונה נהגת נוספת (הגב' שרה גולן, להלן: "גולן"). גולן נהגה ברכבה מכיוון מרכז חורב. כבר מראיות המאשימה (ת/6) עלתה תמונה כי גולן איבדה שליטה על הרכב בו נהגה, ללא קשר לשאלה אם הנאשמת ביצעה פניית פרסה אם לאו (כלשונו של רס"ר זייד דראושה ב-ת/6, "נהגת רכב ב [גולן]... מסרה כי איבדה שליטה על רכבה מסיבה לא ידועה") (דברים דומים נרשמו בדו"ח פעולה, נ/3).
18. גולן העידה בפני (ישיבת יום 2.7.18). בחקירתה הראשית העידה כי לאחר שיצאה מהחניה של מרכז חורב, "קיבל תאוצה" (עמ' 17 לפרוטוקול, שורה 13), "לא באופן נורמאלי" (שם, שורה 14). היא הסבירה כי היא נוהגת שנים ארוכות ודבר שכזה מעולם לא ארע לה, אך היא לא היתה יכולה לשלוט במהירות הרכב בו נסעה, בשום דרך שהיא (שם, שורה 19).
19. לדעתה של גולן, כפי שהסבירה בחקירתה הראשית בבית המשפט, משהו השתבש ברכב בו נסעה (עמ' 18 לפרוטוקול, שורה 4). בחקירתה הנגדית, גולן הבהירה כי לתפיסתה "הרכב איבד שליטה לא אני" (שם, שורה 11). עוד היא ציינה כי הנאשמת לא ביצעה פניית פרסה (שם, שורות 14-15, והיא אף חזרה על הדברים בעמ' 20 לפרוטוקול, שורה 18).
20. ברור לי הרצון של גולן להציג את עצמה כמי שהיתה בשליטה (עמ' 19 לפרוטוקול, שורה 25), וכמי שהרכב בו נסעה התנהג באופן לא נורמאלי (שם, שורה 18). אך מבלי צורך להכריע בשאלה מה גרם לגולן לאבד שליטה על הרכב שלה, הרי שמעדותה בפני עלתה תמונה ברורה כי היא איבדה שליטה על הרכב בו נסעה, וכי איבוד שליטה זה הוא שהיווה הגורם העיקרי לתאונה.
21. אומנם, העובדה כי גולן איבדה שליטה על הרכב אינה שוללת בהכרח את אשמתה של הנאשמת. בהחלט יתכן מצב שבו שניים גרמו, כל אחד על פי חלקו, לתאונה, כאשר כל אחד מהמעורבים בתאונה התרשל.
22. אלא שעדותה של גולן הצריכה את המאשימה לבחון מחדש את עמדתה (השוו, סעיף 9 לבקשת הנאשמת). לכל הפחות, היה מתבקש אז הסבר של המאשימה מדוע היא סבורה כי יש מקום להגשתו של כתב אישום רק כנגד

הנאשמת? המאשימה היתה יכולה להסביר (למשל) כי נערכה בדיקה של רכבה של גולן, והיא מקבלת את טענתה כי הרכב היה לקוי והתנהג "באופן לא נורמאלי", או כי לאור עדותה של גולן בפני בכוונתה לפעול להגשת כתב אישום גם כנגדה. אך המאשימה לא עשתה בנקודת זמן זו דבר.

23. גם אם אניח לטובת המאשימה כי עד למועד עדותה של גולן פעולותיה היו סבירות, הרי שהעובדה כי לא בחנה מחדש את צעדיה, ולא סיפקה הסברים מתאימים לבית המשפט, לאחר עדותה של גולן בפני בית המשפט, ושעה שהיה ברור כי גולן איבדה את השליטה על הרכב בו נסעה, יש בה משום חריגה ממתחם של סבירות. יש בה משום אותן "נסיבות אחרות המצדיקות זאת", המצדיקות פסיקת הוצאות לזכות הנאשמת.

24. יחד עם זאת, במקרה הנוכחי אני סבורה כי יש מקום לפסוק לזכות הנאשמת הוצאות מתונות.

25. כפי שגם הנאשמת מסכימה, לא בכל מקום שבו מסתיים הליך בדיקה יש מקום לפסוק הוצאות. לא בכדי, סמכותו של בית המשפט בפסיקת הוצאות היא לעולם סמכות שברשות (כלשונו של סעיף 80 לחוק העונשין). שכן גם מקום שבו מסתיים הליך בדיקה, וגם מקום שבו קיימות נסיבות המצדיקות זאת, בית המשפט עדיין אינו מחוייב לפסוק הוצאות.

26. במקרה שבפנינו, בסופו של יום, וחרף עדותה של גולן, אין מחלוקת כי הנאשמת ביצעה פניית פרסה. השאלה אם ביצוע פניית הפרסה היה כדין אם לאו, לא היתה שאלה נקיה מספקות, בין אם לפני עדותה של גולן ובין אם לאחריה. בין אם לאור עדות עד הראיה ובין אם ללא קשר אליה. שכן לא קיימת מחלוקת כי בסמוך למקום בו התרחשה התאונה היה קיים עיקול, וכי ביצוע פניית פרסה במקום בו קיים עיקול החוסם את טווח הראיה אינו כדין.

27. במקרה שכזה, שבו אין מקום לקבוע כי ההליך המשפטי כנגד הנאשמת היה מופרך, אני סבורה כי הדרך הנכונה ללכת בה היא על ידי איזון הטיעונים ופסיקתן של הוצאות מתונות, ולא ההוצאות הריאליות ששולמו על ידי הנאשמת לבא-כוחה. אציין, כי מובן לי כי אם בידי בית המשפט האפשרות להימנע כליל מפסיקת הוצאות, קמה לו גם הסמכות לפסוק הוצאות שאינן עולות לכדי שיעור ההוצאות הריאליות.

28. לאור האמור לעיל, אני מקבלת את הבקשה, ומורה כי אוצר המדינה ישלם לידי הנאשמת הוצאות בשיעור של 2,500 ₪, וזאת עד ליום 1.6.19.

ניתנה היום, ב' ניסן תשע"ט, 07 אפריל 2019, בהעדר הצדדים.

